

Olimpiada de limbă, comunicare și literatură română
Etapa locală, 18.01. 2014
Clasa a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Punctajul maxim este de 120 de puncte.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție textele de mai jos:

A. Regele-Furnică nu avea altceva de făcut decât să huzurească în iatacul său princiar, să fie servit de niște grațioase furnicuțe cu cele mai gustoase firimituri de pîine și să dea ordine și indicații. Adevărul este că se plictisea cumplit și visa în sinea lui la un scop mareț. „Mi-aș dori să las ceva în urma mea care să dăinuie și să uimească generații întregi de furnici! O minune a civilizației furnicești!”.

Însă n-a știut prea bine ce, până în ziua în care la curtea sa a poposit o furnică călătoare care i-a arătat regelui niște fotografii cu fantasticele mușuroaie ale unor furnici ce trăiau în Africa și se numeau termite. A doua zi, Regele-Furnică i-a chemat pe cei mai pricepuți arhitecți și ingineri constructori din împărăție.

— Vreau să-mi construiești un mușuroi cum nu s-a mai văzut pe lume! le-a poruncit el. Să aibă cel puțin douăzeci de etaje și patru sute de săli de conferință. Iar la ultimul etaj să fie un observator astronomic de unde să pot observa cerul, căci îmi închipui că voi fi foarte aproape de el.

Nici un arhitect nu a îndrăznit să-i spună regelui că un astfel de mușuroi era imposibil de construit. Cu toții au plecat bombănind: “A luat-o razna! Ne crede termite, iar noi nu suntem decât niște furnicuțe obișnuite de grădină!”. Curând au început lucrările la noul mușuroi. Regele-Furnică avea de acum o nouă preocupare și inspecta zilnic șantierul. Două mii de furnici munceau aici zi și noapte, în patru schimburi, însă după o lună abia reușiseră să sape niște șanțuri pentru fundație. Regele era nemulțumit.

— De ce durează atât de mult? îl tot întreba el pe arhitectul-șef, o respectabilă furnică cu mustață.

— Mărite rege, pământul de aici din grădină e sfărâmicios! se plîngea acesta. Nu putem ridica mușuroiul fără un material de construcție de calitate. Tot ce construim, se năruie peste noapte.

— Nu mă interesează! țipa regele. Aduceți pământ din altă parte!

(Adina Popescu - **Mușuroiul Regelui-Furnică**)

B. Trăia odată, pe o frunză de sălăciță, un melc. Avea o casă de piatră, cu parter și etaj, dar - nici melcul nu știa bine de ce - căsuța lui nu avea, ca toate celelalte, număr la poartă.

„Poate de aceea pe la mine nu vine poștașul, gândea mahnit melcul. Eu trebuie să aflu toate veștile din gura cocoșului. Cocoșul le află de la plop, care, înalt cum este, se ridică până la ultimul etaj al blocului din vecinătate. Iar plopul de unde le știe? De la vântul care colindă ca un hăbăuc prin tot cartierul. Dacă aș avea numărul meu la căsuță, poștașul mi-ar aduce veștile acasă.[...] poate că dacă mă mut pe altă stradă o să mi se îplinească dorința”, gândea melcul și într-o bună zi se hotărî să plece.

Porni la drum, dar de-abia ieșise din stratul de iarbă și fu cât pe aci să fie călcat de o mașină. Avu însă noroc. Exact în clipa când căsuța lui era hurducată din temelii, se pomeni ridicat în aer. Scoase coarnele, înfricoșat. Îi vorbea o fetiță.

— Ce cauți în mijlocul străzii, prostuțule?

— Vreau număr la casă.

— Da? Ți-l pun eu, zise fetița. Treci când ai timp pe la mine: locuiesc în blocul acesta, la etajul 10.

În ziua aceea, tot cartierul află noutatea. Firește, de la cocoș. Plopul însă își tremura frunzele neîncrezător, iar vântul, jucându-se cu un nouaș deasupra blocului, râdea cu lacrimi.

— Melcul e un mincinos! Fetița nici nu merge la școală, nu știe să scrie...

— Eu nu sunt micinos, protestă melcul. Eu nu am mințit niciodată. Am să vă dovedesc că eu nu mint, bodogănea el și coarnele îi tremurau de indignare...

(Mircea Sântimbreanu - **Melcul mincinos**)

Scrie, pe foaia de concurs, răspunsul la următoarele cerințe:

SUBIECTUL I - Lectura - 80 de puncte

a. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Precizează două caracteristici comune celor două fragmente propuse, având în vedere că ambele reprezintă narațiuni. **4 puncte**
2. Selectează, din fiecare fragment, câte două structuri pentru a ilustra personificarea. **12 puncte**

b. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Redactează o compunere de 15 – 20 de rânduri, în care să prezinți particularitățile unei opere literare, utilizând, pentru exemplificare, secvențe din textele-suport.

c. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Alcătuiește o narațiune de cel puțin 25 de rânduri, în care eroii să fie personajele din cele două fragmente, care s-au întâlnit într-o anumită împrejurare, imaginată de tine.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere:

- propunerea unui titlu sugestiv;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul povestirii;
- utilizarea narațiunii și a dialogului;
- includerea a două personificări și a două comparații ca figuri de stil, pe care le vei sublinia.

REDACTARE (pentru ambele compuneri - b și c (14 puncte)

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere: respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat, respectarea limitelor de spațiu.

SUBIECTUL al II-lea Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

1. Transcrie, din fragmentele citate, două cuvinte care conțin diftongi, un cuvânt care conține triftong și unul cu vocale în hiat. **4 puncte**
2. Identifică și transcrie, din cele două fragmente, trei cuvinte derivate. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea Elemente de construcție a comunicării (20 de puncte)

1. Găsește câte un sinonim pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în textul **B**: *mâhnit, veștile, se hotărî, noroc, vorbea, indignare*. **6 puncte**
2. Numește valoarea morfologică a verbului a avea din structura *Treci când ai timp pe la mine...*. Construiește un enunț în care acest verb să aibă o valoare morfologică, diferită de cea identificată. Precizează noua valoare morfologică. **6 puncte**
3. Transcrie, din fiecare fragment, câte o propoziție exclamativă și câte o propoziție interogativă. **8 puncte**

Olimpiada de limbă, comunicare și literatură română
Etapa locală, 18.01.2014
Clasa a V-a

BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE

Subiectul I. Lectura – 80 de puncte

a. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. precizarea a două caracteristici comune ale celor două fragmente propuse:
2 p+2 p (4 puncte)
2. selectarea, din fiecare fragment, a câte două structuri care să ilustreze personificarea:
3p+3p+3p+3p (12 puncte)

b. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

- construirea logică a textului, cu respectarea părților unei compuneri / nerespectarea părților compunerii, nelegarea secvențelor într-un mod logic / omiterea sarcinii de lucru; **5 p./ 2 p./ 0 p.**
- identificarea corectă a cel puțin două caracteristici ale operei literare, în textele-suport / identificarea corectă a unei caracteristici / omiterea sarcinii de lucru; **8p./ 4 p./ 0 p.**
- argumentarea convingătoare a ideilor exprimate, cu citate din textele-suport / argumentare superficială / lipsa argumentării și a citatelor; **12 p./ 6p. /0 p.**

c. Scriere imaginativă (25 de puncte)

- utilizarea unui titlu sugestiv / utilizarea unui titlu comun, banal / omiterea sarcinii de lucru; **- 6p./3p./0p.**
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii/ respectarea parțială a relației dintre titlu și conținutul compunerii/ omiterea sarcinii de lucru; **9p. / 6p./ 0 p**
- utilizarea narațiunii și a dialogului/ utilizarea unui mod de expunere/ omiterea sarcinii de lucru; **6 p./ 2 p./ 0 p.**
- folosirea adecvată a celor patru figuri de stil/ folosirea adecvată a trei / a două figuri de stil/ omiterea sarcinii de lucru; **4p./ 3p. / 2 p./ 0 p.**

Redactare (pentru ambele compuneri - b și c - 14 p.)

- *unitatea compoziției* - **2p.**; *registru de comunicare, stilul și vocabularul* - **3p.**; *coerența textului* - **2p.**; *ortografie* - **3p.** (0-1 greșeli-3p.; 2-3 greșeli-2p.; 4 greșeli-1p.; peste 4 greșeli-0p.); *punctuația și așezarea în pagină* - **2p.**; *creativitate și originalitate* - **2p.**

Subiectul al II-lea Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

1. identificarea a două cuvinte care conțin diftongi: 1p+1p, identificarea unui cuvânt care conține triftong și a unuia care conține hiat: 1p+1p **(4 puncte)**
2. transcrierea a trei cuvinte derivate: 2p+2p+2p **(6 puncte)**

Subiectul al II-lea Elemente de construcție a comunicării (20 de puncte)

1. găsirea sinonimelor adecvate: 1p+1p+1p+1p+1p **(6 puncte)**
2. precizarea corectă a valorii morfologice a verbului **a avea**: 2p, construirea unui enunț logic: 2p, precizarea valorii morfologice a verbului: 2p **(6 puncte)**
3. transcrierea unei propoziții exclamative și a unei propoziții interogative din primul fragment: 2p+2p, din al doilea fragment: 2p+2p **(8 puncte)**

Se acordă 10 puncte din oficiu.

Total: 120 de puncte